

Luminița CORNEA

SIMPOZIONUL INTERNAȚIONAL „LITERATURA ȘI CELELALTE ARTE”, IAȘI

Asociațiunea Transilvană pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român, ASTRA, prin Despărțământului ASTRA „Mihail Kogălniceanu” din Iași, a fost partener al Simpozionului Internațional „Literatura și celelalte arte”, ediția a VII-a, organizat de Colegiul Național din Iași, o prestigioasă instituție de învățământ din România, desfășurat în ultimele zile ale lui Iulie.

La deschiderea oficială a lucrărilor Simpozionului, proiect ambițios care s-a născut în urmă cu șapte ani din inițiativa Catedrei de română a Colegiului Național ieșean, au participat invitați de marcă: conf. dr. Mina-Maria Rusu, inspector general în Ministerul Educației, prof. dr. Camelia Gavrilă, inspector general al Inspectoratului Școlar Județean Iași, prof. univ. dr. Emanuela Ilie de la Facultatea de Litere a Universității „Al.I. Cuza”, scriitorul Lucian Vasiliu, director al Editurii Junimea, conf. dr. Anca Doina Ciubotaru de la Universitatea de Arte „George Enescu”, prof. Areta Moșu, președinta Despărțământului ASTRA „Mihail Kogălniceanu” din Iași.

Toți vorbitorii și-au mărturisit emoția și bucuria de a asista la o nouă deschidere a unui simpozion ce și-a dovedit în timp viabilitatea și consistența valorică. Fiecare ediție a adăugat ceva nou ce conferă originalitate, demonstrând că profesorii umaniști ai Colegiului Național Iași reușesc să descătușeze energii, valori, iar elevii dovedesc creativitate, bucuria lecturii sau a interpretării artistice – totul înseamnă sensibilitate, emoție, element umanist, cultură solidă profundă.

În cuvântul ei, prof. Areta Moșu a prezentat succint aspecte din istoria Astei și a felicitat organizatorii, cadre didactice și elevi, pentru activitatea deosebită, menționând că în publicațiile Astei ieșene, în special în „Revista română”, au fost tipărite multe pagini despre activitatea Colegiului Național Iași. Apreciază colaborarea Colegiului cu școli din Basarabia. Specifică faptul că Astra are între preocupările de bază implicarea culturală a românilor din afara granițelor, afirmând că în zilele următoare o del-

egație a Astei va fi prezentă în cinci raioane din Republica Moldova, unde va oferi premiile concursului de eseuri scrise de elevi și studenți, concurs intitulat „Republica Moldova – țara mea europeană”, și premiile concursului „Veronica Micle” (eseuri și traduceri). De asemenea Despărțământul „Mihail Kogălniceanu” al Astei din Iași va oferi, ca în fiecare an, elevilor din Basarabia locuri în tabere din România, începând din 17 Iulie, în diferite localități.

Cei prezenți la deschiderea lucrărilor Simpozionului Internațional „Literatura și celelalte arte” am apreciat programul bogat, cuprinzând conferințe (între care s-a detașat „Ethos și epos – repere inter și transdisciplinare”, susținută de academicianul Solomon Marcus, ori „Experiența religioasă și literatura” de prof. univ. dr. pr. Gheorghe Popa, prorector al Universității ieșene, sau conferința „Filosofia și literatura” de prof. univ. dr. Ștefan Afloroaei, de la aceeași universitate), vernisajul expoziției „Valențe ale spiritualității românești”, spectacole de muzică populară și clasică, workshop: „Teatrul popular – teatrul nostru de improvizație”, dar și secțiunea „Dezbateri – paradoxuri contemporane”, cu interesanta motiune: „Acest parlament consideră că globalizarea are un impact negativ asupra multiculturalismului / diversității culturale”.

Eleva Laura Ștreangă de la Colegiul Național Iași, cu care am discutat pe holul școlii, mi-a mărturisit că insistă să participe, în fiecare lună mai, la Simpozionul Internațional „Literatura și celelalte arte”, „un simpozion semnificativ pentru Colegiul Național și, așa spune, pentru orașul Iași, întrucât se axează pe o componentă inovatoare a paradigmei educaționale. Este vorba de transdisciplinaritate, pe care o considerăm esențială în contextul proteic al lumii contemporane”. Deși elevă în clasa a X-a, Laura dă dovadă de o gândire profundă, fiind preocupată de dorința performanței, de schimbare, de diversitate în dezvoltare, calități ce mi se par firești la elevii de la un liceu de elită al învățământului românesc.

Unul dintre invitații Simpozionului a menționat că dacă sensul imediat, lesne palpabil, al acestei „întruniri fericite” presupune deschidere către celălalt și celelalte, sensul ei funciar profund poate fi cel mult aproximat printr-o serie de vocabule a căror manifestare în artă a fost de fiecare dată și va fi în continuare, cu siguranță, validată în amfiteatrele Colegiului Național ieșean: coerență, coeziune, comuniune, convergență, emulație, esență, integralitate, înțelegere, unitate. Ascultând intervențiile oaspeților din aula Colegiului Național, am reflectat la valoarea expresiei „ce învăț și de la cine învăț”. Este foarte important, nu-i așa?

CU ASTRA ÎN BASARABIA

„Mi-e dor de voi și vă sărut!”

Am trecut Prutul pe la Sculeni. Prefer să spun că am trecut Prutul, nu că am trecut granița. Din păcate, este totuna. Grănicerii ne-au întâmpinat cu amabilitate, mai ales când au aflat că mergem la o activitate culturală. În scurta pauză din vamă, aflăm că în Republica Moldova sunt 60 de posturi radio rusești. Să fie adevărat?! Prea sunt multe. Mi-e greu să cred.

Mergem întins spre Bălți, șoseaua cu gropi, nu putem circula repede, dar privim cu mirare mulțimea de nuci de pe marginea drumului. Vom vedea nuci mari, chiar falnici, pe marginea tuturor șoselelor din Basarabia, de la nord, din Bălți, pînă în sud, la Căușeni, aproape de Tiraspol.

Comentînd despre șosea și nuci, pe negîndite, ajungem la Bălți, orașul cel mai mare, după Chișinău, al Republicii Moldova. Nu am timp să-mi formez o idee despre oraș. Mergem la Consulatul României, ca doamna Areta Moșu să discute în legătură cu organizarea de către ASTRA a simpozionului „Românii din afara granițelor țării”, ce va fi, în toamnă, la Bălți. Vizităm apoi *Muzeul de istorie și etnografie*, cu bogate piese de patrimoniu. Primum, din partea doamnei muzeograf Ludmila Dobrogeanu, patru volume de colecție cu tematică etnografică, elaborate în colaborare cu muzeele similare din Suceava și Cernăuți.

Întemeierea localității Bălți se datorează voievozilor Alexandru cel Bun și Ștefan cel Mare și Sfînt. Data atestării documentare (1641) este dis-

cutabilă între istorici din cauza existenței unei alte localități, cu același nume, în Ucraina.

Nu putem întîrzia la Bălți, întrucît delegația noastră este așteptată în satul Gura Căinarului – localitate cu bogate izvoare de apă minerală și cu o stație de îmbuteliere. Primirea ne emoționează. În fața intrării școlii, elevi și cadre didactice, în frumoase costume populare, ne așteaptă cu pîine și sare. Doamna prof. Areta Moșu cunoștea mai multe persoane, eu doar pe doamna prof. Olga Leșenco, care, în rolul de gazdă, ne prezintă școala. Locul întîlnirii noastre este sala festivă. Simțim că suntem primiți cu mare dragoste. Scopul prezenței noastre este înființarea Despărțămîntului ASTRA „Dorul Răutului” (rîul Răut curge prin apropiere) în satul Gura Căinarului.

Cea care a dat viață acestei inițiative, dna Olga Leșenco, spune simplu: „Noi păstrăm tradițiile, păstrăm tot ce e legat de neam”. Femeie energică, cu puternic dor de țară, dna Olga prezintă cu bucurie „România”, adică delegația noastră: prof. Areta Moșu, președinta Despărțămîntului ASTRA „Mihail Kogălniceanu” din Iași, semnatara acestor rînduri, în calitate de președintă a Despărțămîntului Covasna-Harghita, din Transilvania, doamna Rodica Ioniță Grosu, rapsod popular, și șoferul nostru din Iași.

Cu aceeași însuflețire – toată numai zîmbet – dna Olga își prezintă colegii. Am reținut numele profesoarei de română Elena Cerneleanu, prof. de chimie-biologie Galina Tegma, prof. de clase primare Natalia Cărbune, prof. Galina și Marin